

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

کارگاه مجازی اصول مصاحبه در تحقیقات کیفی

واحد تحصیلات تکمیلی، معاونت پژوهشی و مرکز پژوهش‌های علمی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران برگزار می‌کند.

کارگاه مجازی اصول مصاحبه در تحقیقات کیفی

دکتر محمد علی چراغی
نظریه پرداز و استاد فلسفه و اخلاق
استاد تمام پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

**همراه با ارائه
گواهی حضور**

دکتر مریم اسماعیلی
استاد تمام پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی
دانشگاه علوم پزشکی تهران
مؤلف کتاب تخصصی کتاب مرجع اصول تحقیق کیفی
عضو کمیته مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی

اهداف کارگاه:
- آشنایی با مبانی مصاحبه مطالعات کیفی
- اصول و مراحل عملی انجام مصاحبه
- کاربردهای عملی مصاحبه در رویکردهای مختلف کیفی
- تکنیک‌های برقراری ارتباط موثر و جلب اعتماد مصاحبه‌شونده

ساعت ۱۰ تا ۱۲

چهارشنبه ۲۹ مردادماه ۱۴۰۴

با امتیاز توانمندسازی پژوهشی برای اعضای هیات علمی

لینک ثبت نام
<https://tritapp.net/t/6fj1>

دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

کارگاه مجازی اصول مصاحبه در تحقیقات کیفی

به همت واحد تحصیلات تکمیلی، معاونت پژوهشی و مرکز پژوهش های دانشجویی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

دبیر علمی: دکتر مریم اسماعیلی، مدیر واحد تحصیلات تکمیلی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
سخنرانان:

دکتر محمدعلی چراغی، عضو هیأت علمی گروه مدیریت پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر مریم اسماعیلی، عضو هیأت علمی گروه پرستاری ویژه، عضو کمیته مرکز تحقیقات مراقبتهای پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

دبیر اجرایی: آقای هادی حسینی، دانشجوی دکتری پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دبیر ترجمان دانش و وینارنگار: دکتر مریم نکولعل تک، عضو هیأت علمی گروه مامایی و سلامت باروری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

زمان برگزاری: چهارشنبه 29 مرداد 1404، ساعت 10 الی 12

لینک برگزاری و بازپخش وینار: <https://tritapp.net/t/6fj1> / <https://tritapp.net/t/2ypp>

نکات کلیدی وینار اصول مصاحبه در تحقیقات کیفی

ضرورت و اهمیت مصاحبه کیفی

محققان کیفی برای جمع‌آوری داده‌های غنی و عمیق، نیازمند تسلط بر روش‌هایی مانند مصاحبه هستند که یکی از اصلی‌ترین ابزارهای گردآوری داده در تحقیقات کیفی محسوب می‌شود.

تعریف مصاحبه کیفی

مصاحبه کیفی فرآیندی مبتنی بر پرسشگری و شنیدن فعال تجربیات، داستان‌ها و روایت‌های افراد به زبان خودشان است تا عمق و غنای لازم را برای کشف چرایی و چگونگی پدیده‌ها فراهم کند.

تفاوت مصاحبه کیفی و کمی

هدف مصاحبه کیفی، کشف "چرایی" و "چگونگی" پدیده‌ها از طریق جمع‌آوری داده‌های عمیق از نمونه‌های کوچک است، در حالی که مصاحبه کمی به دنبال آزمون فرضیه‌ها و تعمیم آماری با داده‌های عددی از نمونه‌های بزرگ است.

مراحل چهارگانه مصاحبه کیفی

مصاحبه کیفی شامل چهار مرحله اصلی «طراحی و برنامه‌ریزی»، «اجرا و ضبط»، «تحلیل داده‌ها» و «گزارش‌دهی» است که هر مرحله اصول علمی و اخلاقی خاص خود را می‌طلبد.

انواع مصاحبه

مصاحبه کیفی از نظر ساختار به سه نوع ساختاریافته، نیمه‌ساختاریافته و بدون ساختار تقسیم می‌شود که انتخاب هر کدام به سؤال تحقیق و دیدگاه فلسفی محقق بستگی دارد. این مصاحبه‌ها می‌توانند به شیوه‌های مختلفی مانند حضوری، تلفنی یا آنلاین و نیز به صورت انفرادی یا گروهی اجرا شوند.

فرآیند مصاحبه

فرآیند مصاحبه با برنامه‌ریزی دقیق شامل طراحی پرسش‌های باز، انتخاب هدفمند مشارکت‌کنندگان، کسب رضایت آگاهانه و ایجاد رابطه مبتنی بر اعتماد آغاز می‌شود. در حین اجرا، شروع دوستانه، پرسش‌های باز و پی‌گیر و ضبط مصاحبه ضروری است. بلافاصله پس از پایان، تکمیل یادداشت‌ها و پیاده‌سازی ضبط و نگارش دقیق نقل‌قول‌ها برای جلوگیری از فراموشی جزئیات حیاتی است.

تنوع سؤالات مصاحبه

آشنایی و تسلط بر حدود ۱۰ نوع سؤال مختلف در مصاحبه کیفی، به افزایش عمق و غنای داده‌های جمع‌آوری شده کمک قابل توجهی می‌کند.

ملاحظات اخلاقی در مصاحبه کیفی

رعایت اصول اخلاقی از جمله اجتناب از ایجاد آسیب، پایبندی به اخلاق رابطه‌محور، افشای قصد تحقیق و احترام به حریم خصوصی و محرمانگی اطلاعات مشارکت‌کنندگان در مصاحبه کیفی ضروری است.

منابع علمی برای مطالعه بیشتر:

1. Meho LI. E-mail interviewing in qualitative research: A methodological discussion. Journal of the American society for information science and technology. 2006;57(10):1284-95.
2. DiCicco-Bloom B, Crabtree BF. The qualitative research interview. Medical education. 2006;40(4):314-21.
3. Hooley T, Wellens J, Marriott J, Scott J, Hammersley M, Wiles R, et al. 'What is?' Research Methods series.
4. Novick G. Is there a bias against telephone interviews in qualitative research? Research in nursing & health. 2008;31(4):391-8.
5. Qu SQ, Dumay J. The qualitative research interview. Qualitative research in accounting & management. 2011;8(3):238-64.

6. صلاصالی م، طیبی ز، اسماعیلی م، چراغی م. ضروریات انجام مصاحبه در تحقیقات کیفی. 1، editor. انتشارات بشری؛ 1391.

The image shows a screenshot of a Tritapp public chat interface. On the left, there is a sidebar with 'MESSAGES', 'NOTES', and 'USERS (110)'. The main chat area displays a 'Welcome to T-Live' message and a list of users. On the right, there is a table titled 'Types of questions' with columns for 'Types of questions', 'Purpose of questions', and 'Some examples'.

Types of questions	Purpose of questions	Some examples
1. Introducing questions	To kick start the conversation and move to the main interview	"Can you tell me about [...]?" "Do you remember an occasion when [...]?" "What happened in the episode mentioned?"
2. Follow-up questions	To direct questioning to what has just been said	Nodding, "mm", Repeating significant words
3. Probing questions	To draw out more complete narratives	"Could you say something more about that?" "Can you give a more detailed description of what happened?" "Do you have further examples of this?"
4. Specifying questions	To develop more precise descriptions from general statements	"What did you think then?" "What did you actually do when you felt a mounting anxiety?" "How did your body react?"

نکات جالب وینار از دیدگاه شرکت کنندگان:

مصاحبه علم و هنر است.	مصاحبه نیازمند احترام گذاشتن و هم زمان کنجکاو بوده	مصاحبه گر مثل یک معدنچی باید قطعات معانی مختلف را در دل یک پدیده در دنیای فرد مقابل بیابد.
در مصاحبه هر کلمه ای که مصاحبه شونده می گوید بار معنایی دارد و باید به تک تک نکات بیان شده و ویژگی های ظاهری حین مصاحبه هم مهم است.	مصاحبه ها نباید پشت سر هم انجام شوند و باید اول یک مصاحبه تحلیل شود و memoing انجام گردد و سپس سراغ انجام مصاحبه بعد برویم.	مصاحبه شونده محترم است و آداب ظاهری احترام هم باید حفظ شود مثلا اگر برای خودت لیوان آب می گذاری برای او هم باید بگذاری.
انواع سوالات مصاحبه 10 نوع بود. من فقط 3-4 نوع بلد بودم.	مقایسه مصاحبه با نان درست کردن و خمیر نان کاربردی ترین مقایسه و به یادماندنی ترین نکته وینار بود.	فرهنگ و ساختار و محل زندگی شرکت کنندگان در مصاحبه مهم می باشد.
روش کیفی مثل یک گفتگوی عمیق عمل می کنه و اجازه می ده جزئیات شخصی و غیرمنتظره رو کشف کنی، اما نمی تونی نتایجش رو به راحتی به میلیون ها نفر تعمیم بدی.	- پاسخ سوال داور پروپوزالم را از بین صحبت های اساتید پیدا کردم. - بخش زیادی از چالشهایی که در انجام مصاحبه های مرتبط با پایان نامه ام داشتم برطرف شد. - چالش های بنده در خصوص نحوه صحیح مصاحبه گری برطرف شد. با سپاس!	- متوجه شدم تحقیقات مبتنی بر مصاحبه چقدر پیچیده است. - اولین بار بود این کارگاه رو می دیدم.

پیشنهادات برای بهبود این برنامه از دیدگاه شرکت کنندگان وینار:

- نحوه ارائه اساتید کارگاه و تسلط آنها عالی بود. - ارائه اساتید قابل فهم و تدریس شان عالی بود. - جلسه بسیار عالی و کاربردی بود. سپاس از برگزار کنندگان!	- خواهشمندیم این کارگاه ها سلسله وار باشد و مصاحبه هر نوع مطالعه جداگانه توضیح داده شود. - لطفا کارگاه پیشرفته با یک نمونه عملی مصاحبه برگزار فرمایید. - آوردن مثال از رساله ها و مقالات انجام شده. - بهتره سرعت تدریس و ارائه کارگاه کمتر شود. - لطفا زمان کارگاه رو بیشتر کنید. - در صورت امکان به صورت تصویری باشد. - در صورت امکان برای دانشجویان دکتری کل کشور تخفیف داشته باشد. - در صورت امکان کارگاه رایگان باشد. - مشارکت شرکت کنندگان در حین اجرای برنامه بیشتر اتفاق بیوفته.	از اساتید عزیز و ارجمند تشکر می کنم که در 2 ساعت خیلی عالی بحث مصاحبه رو باز کردن و توضیح دادن. یک تشکر ویژه هم از تیم پشتیبانی میکنم که خیلی زحمت میکشن . زنده باشید.
---	---	--

ارتباط با ما و اطلاع از برنامه وینارهای دانشکده پرستاری و مامایی تهران		
1.	سایت دانشکده پرستاری و مامایی تهران	https://fnm.tums.ac.ir
2.	کانال آموزش و مشاوره مجازی در تلگرام	https://t.me/ECC_FNM_TUMS
3.	گروه اطلاع رسانی وینارها در واتساپ	https://chat.whatsapp.com/BdWb1yogllbEYJGEjrOVv6?mode=ems_copy_c
4.	گروه اطلاع رسانی وینارها و کنگره ها در بله	ble.ir/join/sHVneCsRLf
5.	کانال وینارنگارها در بله	ble.ir/join/H1LpeBcfaH
6.	صفحه رویدادهای دانشکده پرستاری و مامایی در تریپ اپ و ثبت نام وینارها	https://tritapp.net/t/nams
7.	صفحه دوره های دانشکده پرستاری و مامایی در تریپ اپ و بازپخش وینارها	https://tritapp.net/t/fnm.course

فیلم بازپخش این وینار را در لینک <https://tritapp.net/t/2ypb> ببینید و منتظر ادامه وینارهای ما باشید!

یادگیری، سفری بی پایان است.

با ما همراه بمانید تا در وینارهای آینده، هم‌چنان به کشف دنیای دانش و مهارت ادامه دهید.

واحد ترجمان دانش، دانشکده پرستاری و مامایی تهران